

YORUM ODAKLI YENİ NESİL DERS NOTU

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

SİYASİ ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

Ders Notunun Tamamı
İçin Okutunuz

KAZANIM UYUMLU

GÖRSEL ETKİNLİK İÇERİKLİ

YENİ NESİL DERS NOTLARI

Mustafa PETEK

İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.
Çatma, kurban olayım çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl,
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.
Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.
Garb'ın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imânı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?
Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın... belki yarından da yakın.
Bastiğin yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefansız yatani.
Sen şehîd oğlusun, incitme, yazıktır atanı;
Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak, toprağı sıksan şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.
Ruhumun senden, İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne nâ-mahrem eli!
Bu ezanlar-ki şehâdetleri dînin temeli Ebedî
yurdumun üstünde benim inlemeli
O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım;
Her cerîhamdan, İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır rûh-i mücerred gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek Arş'a değer, belki başım.
Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl;
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

MEHMET AKİF ERSOY

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

ÖN SÖZ

Değerli Meslektaşlarım, Sevgili Öğrencilerimiz;

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi kapsamında, MEB'in son dönemlerde hazırlamış olduğu LGS sorularını analiz ettiğimizde; -ezberden öte- öğrendiği bilgileri transfer etme, konular arasında neden-sonuç bağlantısı kurma ve okuduğunu anlayıp yorumlama tarzında kazanımlar ölçtüğünü görmekteyiz. Öğrencilerimizin hedeflerine en isabetli şekilde ilerlemeleri için hazırlamış olduğumuz bu eserde; bilgilerin zengin görsel içerik ile harmanlandığını, sade ve akıcı bir dille konuların anlatıldığını ve öğrencilerimizin yorum yapabilme yeteneklerine destek olunduğunu göreceksiniz. Her aşaması büyük titizlikle hazırlanan konu içeriklerinde; çıkmış ve çıkması muhtemel kazanımlar değerlendirilmiş, hemen hemen her bilginin nasıl yorumlanması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca konu bölümlerinin sonuna eklediğimiz renkli ve eğlenceli etkinlikler ile öğrendiğimiz bilgilerin pekişmesi amaçlanmıştır. Beceri temelli nitelikteki ünite değerlendirme soruları ise; MEB örnek soruları ve daha önceki yıllarda çıkmış sorular analiz edilerek hazırlandı. Bu sorularla birlikte öğrencilerimizde etkili ve kalıcı öğrenmenin tam anlamıyla sağlanması hedeflenmiştir.

Değerli arkadaşlar; bu kitabımızı hazırlamaya başlarken amacımız yalnızca akademik başarıyı artırmakla sınırlı değildi elbette. Bir başka hedefimiz ise öğrencilerimizin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersini isteyerek ve severek öğrenmelerini sağlamaktır. Değerlerini ve tarihini bilen nesiller yetiştirmenin her Sosyal Bilgiler öğretmenin en büyük gayesi olduğu gerçeğini bilerek harekete geçtik. Bu istek ve motivasyonla hazırlanan bu çalışmanın LGS sürecinde tüm öğrencilerimize faydalı olmasını dilerim.

Mustafa PETEK

@sosyalkampuss

Mustafa PETEK

Mustafa Petek

www.altinkarne.com

T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersine Nasıl Çalışmalısın?

Ünite konularını ezberliyorum ama bir süre sonra çalıştığım yerleri unuttuğumu fark ediyorum. Ne yapmalıyım?

Değerli öğrencilerimiz; İnkılap Tarihi dersine çalışırken konuları doğrudan ezberlemek yerine kavramların anlamlarını bilmeye, olaylar arasında neden-sonuç bağlantısı kurmaya özen gösterir ve yine olayları bir kronolojik sıra dahilinde zihninizde anlamlandırmaya çalışırsak öğrenmenin kalıcı olduğunu göreceksiniz.

Konuları pekiştirmek için günlük kaç soru çözmem gerekiyor ve çözeceğim soruların niteliği nasıl olmalıdır?

Liselere Giriş Sınavı'nda dersimizden 10 soru gelmektedir. Bu bağlamda konu çalıştıktan sonra bol soru çözmek elbette önemlidir. Ancak soruda nicelikten çok niteliğin önemli olduğunu unutmayalım. Kazanımlarla uyumlu, çıkarım yapma ve yorumlama becerinizi ölçecek "Beceri Temelli Sorular" çözmeye özen gösterin.

Sınava hazırlık sürecinde konu kazanım testlerinde ve deneme sınavlarında netlerimi nasıl yükseltebilirim?

Kazanım testleri genel olarak konuyu pekiştirir. Deneme Sınavları ise dersle ilgili genel bir çerçeve çizer ve eksik olduğunuz yerleri tespit etmenizi sağlar. Bu nedenle hem kazanım testlerinde hem de denemelerde yanlış yaptığınız yerlerin üzerine gidip eksiklerinizi kapatmanız gerekir. Yanlış görmezden gelmemek netleri artırır.

Unutmayınız; elinize aldığınız bu kitapla bilgileri anlamlandırarak öğrenecek, yorum odaklı anlatımı ile sınav için gerekli olan çıkarım yapma becerinizi geliştireceksiniz. O halde haydi başlayalım 😊

İÇİNDEKİLER

1. Ünite - BİR KAHRAMAN DOĞUYOR.....	5
GÜÇLÜ AVRUPA'NIN DOĞUŞU VE OSMANLI DEVLETİ	6
OSMANLI'DA DEMOKRATİKLEŞME HAREKETİ	8
MUSTAFA KEMAL'İN HAYATI.....	10
MUSTAFA KEMAL'İN EĞİTİM HAYATI.....	11
MUSTAFA KEMAL'İN FİKİR HAYATINI ETKİLEYEN KİŞİLER	13
MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI.....	14
2. Ünite - MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR	25
I. DÜNYA SAVAŞI'NA YOL AÇAN GELİŞMELER	26
I. DÜNYA SAVAŞI'NDA OSMANLI DEVLETİ.....	29
MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI VE İŞGALLER	37
KUVÂ-YI MİLLÎYE VE CEMİYETLER.....	41
MİLLÎ MÜCADELE'NİN HAZIRLIK DÖNEMİ	44
BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NİN AÇILIŞI VE AYAKLANMALAR.....	50
YOK HÜKMÜNDE BİR ANTLAŞMA: SEVR.....	53
3. Ünite - MİLLÎ BİR DESTAN: YA İSTİKLAL YA ÖLÜM!	61
DOĞU VE GÜNEY CEPHESİ	62
BATI CEPHESİ.....	65
MAARİF KONGRESİ -TEKÂLİF-İ MİLLÎYE EMİRLERİ.....	72
SAKARYA'DAN BÜYÜK TAARUZA	74
LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI	76
SANAT VE EDEBİYAT ESERLERİNDE MİLLÎ MÜCADELE	79
4. Ünite - ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE	87
ATATÜRK İLKELERİ.....	88
SİYASÎ ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR.....	93
HUKUK ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR	98
EĞİTİM VE KÜLTÜR ALANINDA YAPILAN YENİLİKLER.....	100
TOPLUMSAL ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR.....	104
EKONOMİ VE SAĞLIK ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR	108
ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARININ DAYANDIĞI ESASLAR	113
5. Ünite - DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI.....	123
ÇOK PARTİLİ HAYAT DENEMELERİ	124
MUSTAFA KEMAL'E SUİKAST GİRİŞİMİ	127
CUMHURİYET'E YÖNELİK TEHDİTLER.....	128
6. Ünite - ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI	133
ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASININ TEMEL İLKELERİ.....	134
ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI.....	136
HATAY'IN ANA VATANA KATILMASI	141
7. Ünite - ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ VE SONRASI	147
ATATÜRK'ÜN VEFATI	148
ATATÜRK'ÜN ESERLERİ.....	150
YENİDEN SARSILAN DÜNYA	151
YENİDEN ÇOK PARTİLİ SİYASÎ HAYAT	154
CEVAP ANAHTARI	158

IV. ÜNİTE

ATATÜRKÇÜLÜK ve ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE

LGS'DE KAÇ SORU GELDİ?	2018	2019	2020	2021
ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE	5	4	-	3

SİYASİ ALANDA YAPILAN YENİLİKLER

SALTANATIN KALDIRILMASI

1 Kasım 1922

Bir ülkede yönetim hakkının tek bir hanedanda toplandığı yönetim sistemine **saltanat** denir. Bu tarz yönetimler monarşi, padişahlık veya krallık olarak adlandırılır. Osmanlı Devleti de kuruluşundan yıkılışına kadar saltanat sistemi ile yönetilmiştir. Mustafa Kemal, millî egemenliğin ülkemizde yerleşmesi için saltanatın kaldırılması gerektiğinin farkındaydı.

Millî Mücadele'nin henüz devam ettiği bir dönemde saltanatı kaldırmanın ülkede yeni tartışmalara ve bölünmelere yol açabileceği düşünüldüğü için gerekli zaman ve ortamın oluşması beklenilmiştir.

✓ Millî Mücadele'nin kazanılmasından sonra İtilaf Devletleri, Lozan'daki barış görüşmelerine **Ankara** ve **İstanbul** hükûmetlerini birlikte çağırmışlardı. (Bu şekilde hareket ederek Türk tarafını **ikiye bölmeyi** ve ortaya çıkacak tartışmadan yararlanarak Sevr Antlaşması'nı kabul ettirmeyi amaçlıyorlardı.)

✓ 1921 Anayasası'na göre milletin tek temsilcisi hukuksal olarak TBMM idi. Bu gerekçelerle ve **millî egemenlik** önündeki engeli kaldırmak isteğiyle 1 Kasım 1922'de halifelik ve saltanat birbirinden ayrıldı ve saltanat kaldırıldı.

Saltanatın kaldırılması şu sonuçları ortaya çıkardı:

1) Osmanlı Devleti resmen sona erdi.

2) Millî egemenliğin önündeki en önemli engel kaldırıldı.

3) Ülke yönetimindeki iki başlılık sona erdi.

4) TBMM Türkiye'de tek yasal otorite haline geldi.

5) Cumhuriyetin ilanı için zemin hazırlandı.

6) Lozan Konferansı'nda ikilik çıkması engellendi.

Padişah Mehmet Vahdettin, 17 Kasım 1922'de ülkeden ayrılarak İngiltere'ye sığındı. Türkiye Büyük Millet Meclisi saltanatı kaldırmasına rağmen, Osmanlı soyundan Abdülmecit Efendi'yi halife seçerek halifelik kurumunu devam ettirdi. (Halifeliğin kaldırılması için henüz uygun bir ortam oluşmamıştır.)

Saltanatın kaldırılması millî egemenlik kavramını güçlendirdiği için "Cumhuriyetçilik", din ve devlet işlerini birbirinden ayırdığı içinse "Laiklik", çağdaş bir uygulama olduğu için de "İnkılapçılık" ilkesiyle yakından ilişkilidir.

Saltanatın kaldırılması ile millî egemenlik ilkesinin hayata geçirilmesi yolunda önemli bir adım atılırken rejim ve devlet başkanlığı tartışmaları da başladı. (Bu tartışmalar Cumhuriyetin ilanı ile sona erecektir.)

- Halifelik ve saltanat kurumlarının birbirinden ayrılmasıyla halifenin siyasî yetkileri elinden alınmıştır. (Böylelikle halifelik sembolik bir kurum halini almıştır.)
- Saltanatın kaldırılması ile İtilaf Devletleri'nin Lozan Barış Görüşmeleri'nde "temsilde ikilik yaratma" oyunları bozulmuştur. (Saltanatın kaldırılmasını hızlandıran gelişmedir.)

ANKARA'NIN BAŞKENT OLMASI

13 Ekim 1923

- ✓ Lozan Antlaşması'ndan sonra İtilaf Devletlerinin İstanbul'u boşaltması, başkent tartışmalarının yoğunluk kazanmasına neden oldu.
 - ✓ İşgalci güçlere karşı yürütülen bağımsızlık savaşı Ankara'dan yönetilmiştir. Bu gelişmeler Ankara'nın fiilen hükûmet merkezi niteliği kazanmasını sağlamıştır.
 - ✓ Sonunda; İsmet Paşa ve arkadaşlarının sunduğu "Türkiye Devleti'nin başkenti Ankara şehridir." şeklindeki kanun teklifi, 13 Ekim 1923'te kabul edildi.
- Ankara'nın başken seçilmesinde etkili olan faktörler şunlardır:

ULAŞIM ÖZELLİĞİ

Ankara'nın önemli demir ve kara yolları üzerinde olması ve başka şehirlerle bağlantısının kolay olması.

HABERLEŞME ÖZELLİĞİ

Ülkenin her yeriyle iletişim imkanının gelişmiş olması.

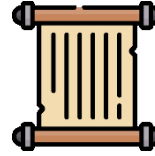
COĞRAFİ ÖZELLİĞİ

Anadolu'nun ortasında bir yerde bulunması.

TARİHİ ÖZELLİĞİ

Kurtuluş Savaşı'nın genel olarak buradan yönetilmesi.

GÜVENLİK ÖZELLİĞİ

İstanbul'a göre şehri savunmaya daha elverişli olması.

SİYASİ ÖZELLİĞİ

TBMM'nin 23 Nisan 1920'de burada açılmış olması.

CUMHURİYETİN İLANI

29 Ekim 1923

Saltanatın kaldırılmasıyla **millî egemenlik** yolunda önemli bir adım daha atıldı. Ancak bu sefer de "yeni devlet başkanının kim olacağı ve nasıl belirleneceği" soruları ortaya çıktı. O tarihe kadar devlet başkanlığı görevini Mustafa Kemal "Meclis Başkanı" sıfatıyla yürütmüştü. Ama artık **yönetim sisteminin** **adının** ve **devlet başkanının** daha net bir şekilde belirlenmesi gerekiyordu. Bu amaçlarla hazırlanan yasa teklifi 29 Ekim 1923'te TBMM'de kabul edilerek Cumhuriyet ilan edildi.

Cumhuriyetin İlan Edilme Sebepleri

Yeni Türk Devleti'nin adını belirlemek.

Meclis hükûmeti sistemi ile yaşanan hükûmet krizini çözmek.

Devletin rejimini (yönetim şeklini) belirlemek.

Devlet başkanı belirsizliğini ortadan

Cumhuriyetin Edilmesinin Sonuçları

Devletin adı; "Türkiye Cumhuriyeti Devleti" oldu.

Meclis hükûmeti sisteminden kabine sistemine geçildi.

Devletin yönetim şekli "cumhuriyet" oldu.

Devlet başkanı sorunu çözüldü.

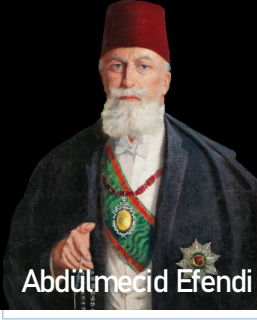

- Cumhuriyet'in ilanı ile kabine sistemine geçilerek "kuvvetler ayrılığına" geçişin ilk aşaması gerçekleşti.
- Cumhuriyetin ilanı milli egemenliğin aşamalarından olduğu için "Cumhuriyetçilik", halkın faydasına amaçlar taşıdığı içinde "Halkçılık" ilkesi ile yakından ilişkilidir.
- Cumhuriyetin ilanı sonrasında Gazi Mustafa Kemal cumhurbaşkanı seçildi. İsmet Paşa başbakan, Fethi Bey de meclis başkanı oldu. (Güçler ayrılığı yolunda önemli bir adımdır.)

HALİFELİĞİN KALDIRILMASI

3 Mart 1924

Abdülmecid Efendi

- ✓ **Halifelik:** İslam tarihinde Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ölümünden sonra devletin başına geçen kişilere "halife" deniliyordu.
- ✓ Bazı Osmanlı padişahları da siyasal iktidarlarını güçlendirmek ve devlet içerisindeki Müslüman unsurları bir arada tutabilmek için zaman zaman halife unvanını kullanmışlardır.
- ✓ Ancak I. Dünya Savaşı'nda Müslüman Arapların bir bölümü Osmanlı halifesinin "Cihad" ilanına rağmen İngilizlerle birlikte hareket ettiler. (Bu durum halifeliğin Müslümanlar üzerindeki etkisinin oldukça zayıfladığını ortaya koymuştur.)

1 Kasım 1922'de TBMM, saltanatı kaldırmış fakat halifeliğin devamına karar vermişti. (Çünkü toplumsal ortam, halifeliğin kaldırılması için henüz hazır değildi.)

Halifeliğin Kaldırılma Sebepleri

- ➔ Halifenin devlet başkanı gibi hareket etmesi.
- ➔ Eski rejime dönmek isteyenlerin Halifenin etrafında toplanması.
- ➔ Halifenin inkılapların önünde engel oluşturmaya başlaması.
- ➔ Halifeliğin millî egemenlik ve laik devlet anlayışına aykırı olması.

Halifeliğin Kaldırılmasının Sonuçları

- ➔ Osmanoğulları soyundan olan kişilerin yurt dışına çıkartılmasına karar verildi.
- ➔ Milli egemenlik için önemli bir adım daha atıldı.
- ➔ Yapılacak inkılaplar için elverişli bir ortam hazırlandı.
- ➔ Devlette iki başlılık oluşturabilecek bir durum ortadan kaldırıldı.

Osmanoğulları soyundan olan kişilerin yurt dışına çıkartılmasına karar verilerek; bu kişilerin ilerleyen süreçte tekrar halifelik ve padişahlık iddiasında bulunmalarını engellemek istenmiştir.

Şerîye ve Evkâf Vekâleti'nin Kaldırılması

- ✓ Şerîye ve Evkâf Vekâleti kaldırılarak yerine **Diyanet İşleri Başkanlığı** ve **Vakıflar Genel Müdürlüğü** kuruldu. (Böylece din işleri siyasetten ayrıldı ve laik yönetim anlayışı pekiştirildi.)
- ✓ Halkın din görevlisi ihtiyacı Diyanet İşleri Başkanlığınca karşılanmaya başlandı.
- ✓ Vakıflar Genel Müdürlüğü sayesinde **vakıf** işlerinin milletin gerçek yararına uygun bir şekilde yürütülmesi sağlandı.

Erkân-ı Harbiye Vekaleti'nin Kaldırılması

- ✓ Erkân-ı Harbiye Vekâleti'nin varlığı, ordunun siyasi konularla iç içe olmasına neden oluyordu.
- ✓ Ordunun emir ve komutasını yürütecek olan **Genelkurmay Başkanlığı** kuruldu.
- ✓ Böylece ordunun siyasetten ayrı tutulması sağlandı.
- ✓ Genel Kurmay Başkanlığı'nın amacı; güvenlik sorunlarını çözmek ve ülkemize yönelen tehditlere karşı önlemler almaktır.

- Halifeliğin kaldırılması; din ve devlet işlerini birbirinden ayırdığı için Laiklik ilkesi ile yakından ilişkilidir.
- 3 Mart 1924 yılında TBMM'nin kabul ettiği kanunlar, Türkiye Cumhuriyeti'nin laik ve çağdaş bir devlet olma yolunda attığı en önemli adımlar olarak tarihe geçmiştir.
- 3 Mart 1924'te Tevhid-i Tedrisat Kanunu kabul edildi. Bütün eğitim kurumları Millî Eğitim Bakanlığına bağlandı. (Bu konuyu "eğitim-kültür" alanında yapılan inkılaplar konusunda daha detaylı işleyeceğiz.)

1924 Anayasası'nın Kabulü

20 Nisan 1924

- ✓ 23 Nisan 1920'de açılan Büyük Millet Meclisi, dönemin şartları gereği; savaş şartlarına cevap verecek şekilde, kısa ve öz olarak hazırlanan **Teşkilat-ı Esasiye** adında bir anayasa hazırlamıştı.
- ✓ Millî Mücadele'nin başarıyla tamamlanmasının ardından daha geniş kapsamlı yeni bir anayasaya **ihtiyaç** duyuldu. Böylece yeni anayasa, 20 Nisan 1924 tarihinde yürürlüğe girdi.

1924 Anayasası'nın Bazı Maddeleri

1- Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.

2- Türkiye Devleti'nin dini İslam'dır. Başkenti Ankara'dır.

3- Meclis, yürütme yetkisini, kendi seçtiği cumhurbaşkanı ve onun tayin edeceği Bakanlar Kurulu eliyle kullanır.

Nasıl Yorumluyoruz?

✓ Yeni kurulan devletin rejimi belirtilmiştir. Demokratik bir nitelikte olduğunun göstergesidir.

✓ Devletin dininin belirtilmesi laik olmadığını gösterir. Devletin yönetim merkezi vurgulanmıştır.

✓ Kanunları uygulama yetkisi cumhurbaşkanı ve bakanlar kuruluna bırakılmıştır.

- 1928'de "Devletin dini İslam'dır." maddesi Anayasa'dan çıkarıldı. (Böylece anayasa laikleşmiş oldu.)
- 1934'te yılında kadınlara da seçme ve seçilme hakkını veren madde anayasaya eklendi.
- 1937'de Atatürk ilkeleri bu anayasaya eklendi.

Anayasaları Karşılaştıralım

	Yasama	Yürütme	Yargı
1921 Anayasası	Büyük Millet Meclisi	Büyük Millet Meclisi Hükûmeti	Büyük Millet Meclisi
1924 Anayasası	Türkiye Büyük Millet Meclisi	Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bakanlar Kurulu	Bağımsız Mahkemeler

1921 ile 1924 Anayasalarında kanunları çıkaran birim aynıken **hükümet sistemi** farklılık göstermektedir. Ayrıca 1924 Anayasası'nda yargı yetkisi meclisten alınarak **bağımsız mahkemelere** bırakılmıştır. Uygulama şekline bakıldığında ise 1921 "**Güçler Birliği**", 1924 Anayasası ise "**Güçler Ayrılığı**" ilkesini benimsemiştir.

Günümüze Kadar Kullanılan Anayasalar

- 1924 Anayasası'nda yer alan; "Türkiye halkına, din ve ırk farkı olmaksızın, vatandaşlık itibarıyla "Türk" ifadesi kullanılır." maddesi anayasanın; eşit, birleştirici ve kaynaştırıcı özelliğe sahip olduğunu gösterir.
- Yine aynı anayasada yer alan; "Türk hür doğar, hür yaşar. Hürriyet, başkasına zararı olmayacak her türlü tasarrufla bulunmaktır." maddesi anayasanın; özgürlükçü bir yaklaşım sergilediğini gösterir.
- Anayasada resmi dilin "Türkçe" kabul edilmesi; milliyetçi bir karaktere sahip olduğunun göstergesidir.

A

Saltanatın kaldırılmasının nedenlerinin ve sonuçlarının yazılı olduğu alanı uygun şekilde işaretleyiniz.

	Saltanatın Kaldırılması	Nedenleri	Sonuçları
1.	Osmanlı Devleti resmen sona ermiştir.		
2.	Millî egemenliğin önünde engel teşkil etmektedir.		
3.	Ülke yönetiminde iki başlılık oluşturmuştur.		
4.	TBMM Türkiye’de tek yasal otorite haline gelmiştir.		
5.	İtilaf Devletlerinin Lozan Konferansı’nda ikilik çıkarma planı bozulmuştur.		

B

Ankara’nın başkent olarak tercih edilme sebeplerini alanları ile eşleştiriniz.

Ankara’nın Başkent Seçilme Nedenleri	SİYASİ	COĞRAFİ	ULAŞIM	TARİHİ	GÜVENLİK
1. Anadolu’nun ortasında bir yerde bulunması.					
2. Şehri savunmaya daha elverişli olması.					
3. Demir ve karayolları üzerinde olması.					
4. TBMM’nin 23 Nisan 1920’de burada açılmış olması.					
5. Geçmişte de idari merkezlik yapması.					

C

Aşağıda verilen açıklamaları uygun olan Atatürk İlkesi ile eşleştiriniz.

	AÇIKLAMALAR	CUMHURİYETÇİLİK	LAİKLİK	İNKILAPÇILIK
1.	Saltanatın kaldırılması milli egemenlik kavramını güçlendirmiştir.			
2.	Halifeliğin kaldırılması ile din ve devlet işleri birbirinden ayrılmıştır.			
3.	1928’de Anayasa’dan “Devletin dini İslam’dır.” Maddesi çıkarılmıştır.			
4.	Saltanat ve halifeliğin kaldırılması çağdaşlaşma yolunda yapılmış bir yeniliktir.			

D

Aşağıda 1924 Anayasası ile ilgili verilen açıklamaları uygun yorumlar ile eşleştiriniz.

1.

1924 Anayasası’nda “Devletin dili Türkçedir. Başkent Ankara’dır.” ifadesi yer almıştır.

Halkın yönetimde söz sahibi olması anlamına gelen “Millî egemenlik” anlayışı vurgulanmıştır.

2.

1924 Anayasası’nda “Egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir.” maddesine yer verilmiştir.

Anayasa uygulamada “Güçler Ayrılığı” prensibiyle hareket etmiştir.

3.

1924 Anayasası’nda yasama, yürütme ve yargı yetkileri farklı yönetim birimlerinde toplanmıştır.

Anayasa milliyetçi bir karaktere sahiptir. Ayrıca devletin yönetim merkezi vurgulanmıştır.

ETKİNLİK CEVAPLARI

A

Saltanatın kaldırılmasının nedenlerinin ve sonuçlarının yazılı olduğu alanı uygun şekilde işaretleyiniz.

	Saltanatın Kaldırılması	Nedenleri	Sonuçları
1.	Osmanlı Devleti resmen sona ermiştir.		+
2.	Millî egemenliğin önünde engel teşkil etmektedir.	+	
3.	Ülke yönetiminde iki başlılık oluşturmuştur.	+	
4.	TBMM Türkiye’de tek yasal otorite haline gelmiştir.		+
5.	İtilaf Devletlerinin Lozan Konferansı’nda ikilik çıkarma planı bozulmuştur.	+	

B

Ankara’nın başkent olarak tercih edilme sebeplerini alanları ile eşleştiriniz.

Ankara’nın Başkent Seçilme Nedenleri	SİYASİ	COĞRAFİ	ULAŞIM	TARİHİ	GÜVENLİK
1. Anadolu’nun ortasında bir yerde bulunması.		+			
2. Şehri savunmaya daha elverişli olması.					+
3. Demir ve karayolları üzerinde olması.			+		
4. TBMM’nin 23 Nisan 1920’de burada açılmış olması.	+				
5. Geçmişte de idari merkezlik yapması.				+	

C

Aşağıda verilen açıklamaları uygun olan Atatürk İlkesi ile eşleştiriniz.

	AÇIKLAMALAR	CUMHURİYETÇİLİK	LAİKLİK	İNKILAPÇILIK
1.	Saltanatın kaldırılması milli egemenlik kavramını güçlendirmiştir.	+		
2.	Halifeliğin kaldırılması ile din ve devlet işleri birbirinden ayrılmıştır.		+	
3.	1928’de Anayasa’dan “Devletin dini İslam’dır.” Maddesi çıkarılmıştır.		+	
4.	Saltanat ve halifeliğin kaldırılması çağdaşlaşma yolunda yapılmış bir yeniliktir.			+

D

Aşağıda 1924 Anayasası ile ilgili verilen açıklamaları uygun yorumlar ile eşleştiriniz.

1.

1924 Anayasası’nda “Devletin dili Türkçedir. Başkent Ankara’dır.” ifadesi yer almıştır.

Halkın yönetimde söz sahibi olması anlamına gelen “Millî egemenlik” anlayışı vurgulanmıştır.

1

2.

1924 Anayasası’nda “Egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir.” maddesine yer verilmiştir.

Anayasa uygulamada “Güçler Ayrılığı” prensibiyle hareket etmiştir.

3

3.

1924 Anayasası’nda yasama, yürütme ve yargı yetkileri farklı yönetim birimlerinde toplanmıştır.

Anayasa milliyetçi bir karaktere sahiptir. Ayrıca devletin yönetim merkezi vurgulanmıştır.

2

KONULARIN DEVAMI KİTABIMIZDA

2022

LGS

YENİ
YAZILDI

www.nartest.com.tr

OM₉G^e

LGS'DE BİLMEMİZ GEREKEN TÜM
KONULARIN TEKRARI

7^{DEN} 8^E

**T.C. İNKILAP TARİHİ
VE ATATÜRKÇÜLÜK**

LGS HAZIRLIK KİTABI

Kalıcı Öğrenmeyi Sağlayan Yorum Odaklı Anlatım

“ Etkinlik İçerikli - Soru Destekli
Kazanım Uyumlu
Zengin Görsel İçerikli
Yeni Nesil Ders Notları ”

Öğrenme Hızınızı Artıran Pratik
Ders Notları
Çıkış Sorular ve LGS Örnek Sorular
Işığında Benzer Soru Modelleri

VIDEO ÇÖZÜMLÜ

OM₉G^e

SADECE
8. SINIF KONULARINI
İÇERİR.

TÜM ÜNİTE
KAZANIMLARINI
KAPSAR.

ZENGİN GÖRSEL
ETKİNLİK
DESTEKLİDİR.

BECERİ TEMELLİ
SORULAR YER ALIR.

ŞİMDİ KONU ÇALIŞMANIN TAM VAKTİ!

